

JŪSŲ LAUKIA LIETUVOS DVARAI IR PILYS

Šilti orai ragina išsitraukti kuprines ir patirti naujų išpūdžių. Šį kartą – keliaujant po Lietuvos dvarus. Lietuvos pilių ir dvarų asociacija šiemet skelbia, kad tų, kurie lankys Lietuvos pilis ir dvarus, laukia ne tik įdomios patirtys, bet ir prizai. Ši asociacija jau antrus metus keliautojus kviečia dalyvauti projekte „Pažinkime Lietuvos dvarus“ ir įsijungti į to paties pavadinimo žaidimą. Pasak projekto vadovų, „dabar – pats geriausias laikas naujiems atradimams, geriems išpūdžiams. [...] Saulės šviesoje didingai atsiskleidžia ilgaamžiai istoriniai pastatai, jų menėse dažnai verda kultūrinis gyvenimas, o parkuose čiulba paukščiai, skleidžiasi žiedai, švelniai ir kartu veržliai bunda gamta. Apie nuo praėjusių metų vykstantį projektą lankytojai sako: „tai nuostabi kelionė po Lietuvą“, „nuostabi idėja“, „ateityje lauksime naujų iššūkių!“ Taigi, lankykimės, atraskime ir dalyvaukime!

INFORMACIJA PROJEKTO IR ŽAIDIMO DALYVIAMS

Istorinių pastatų durys keliautojams jau atviros, jau atrakintos, tačiau kiekvienas į juos atvykęs gaus ir simbolinę pažinimo raktą – projekto simbolį. Jis yra tarsi užuomina į dvarą ar pilį, galimybę atverti duris į naujus kultūros paveldo atradimus, patirti išpūdžių, atrasti įkvėpimo. Visi keliautojai, surinkę pakankamą raktų skaičių savo kortelėse, galės atsiųsti jas organizatoriams – Lietuvos pilių ir dvarų asociacijai bei dalyvauti žaidime prizams laimėti.

Keliautojai, norėdami dalyvauti projekte, turi apsilankyti projekto internetinėje svetainėje www.lietuvas.dvarai.lt ir atsispausdinti keliautojo kortelę. Šią kortelę ir lipdukus, liudijančius apie apsilankymą viename ar kitame šiemet į projektą įtrauktoje pilyje ar dvare, gali gauti ir atvykę į šiuos objektus. Žaidimo dalyviai lipdukus turi rinkti.

Prieš išsiruošiant į kelionę visada svarbu susirasti aktualią informaciją apie būsimą maršrutą, numa-

Panemunės pilis. Gyčio Juodėno nuotrauka tyrtų aplankyti objektų lankymo laiką.

Išsamesnė informacija apie projektą – interneto svetainėje www.lietuvas.dvarai.lt.

Į PROJEKTĄ ĮTRAUKTI, ŠIEMET REKOMENDUOJAMI APLANKYTI LIETUVOS DVARAI IR PILYS

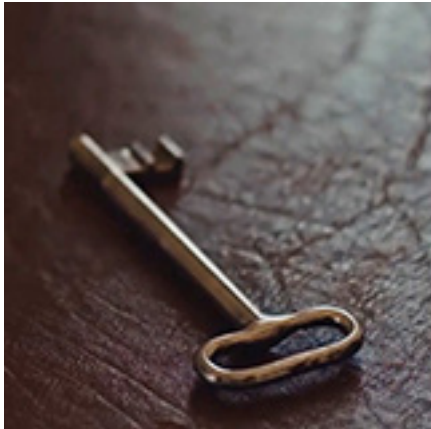
Šiemet projekto ir žaidimo dalyviai yra kviečiami aplankyti BIRŽŪ, MEDININKŪ, TAURAGĖS, PANEMUNĖS, TRAKŪ SALOS IR TRAKŪ PUSIASALIO PILIS, ALANTOS, ANTAŠAVOS, AUKŠTOSIOS FREDOS, BISTRAMPOLIO, BURBIŠKIO, ILZENBERGO, KELMĖS, KURŠĖNŪ, LIPLIŪNŪ, LIUBAVO, MARKUČIŪ, PAEŽERIŪ, PALIESIAUS, PLUNGĖS, ROKIŠKIO, TUSKULĖNŪ, VERKIŪ, ARISTAVĖLĖS, ABROMIŠKIŪ, JURBARKO, HUGO ŠOJAUS, RENAVO DVARUS BEI SIRUČIO RŪMUS.

Visi jie vis kitaip labai įdomūs, juose netrūksta keliautojų dėmesio vertų pažintinių, kultūrinių veiklų.

ŽEMAITIJOS, MAŽO-

Jurbarko dvaro rūmai, kuriuose dabar veikia Jurbarko krašto muziejus. L. Bertašiaus nuotrauka

Atrakinkim Lietuvos dvarų ir pilių paslapčių vartus! Dešinėje – Tauragės pilies ansamblis iš paukščio skrydžio. Nuotraukos iš Lietuvos pilių ir dvarų asociacijos archyvo

SIOS LIETUVOS IR SUVALKIJOS DVARAI, PILYS – GYVYBINGI KULTŪROS CENTRAI

Mes siūlome kelionių maratoną pradėti Žemaitijoje. Važiudami gražiuoju Panemunės keliu užsukite į Vilniaus dailės akademijai priklausančią PANEMUNĖS PILĮ (Jurbarko rajono Skirsnemunės seniūnija). Dalis jos jau restauruota. Čia nuolat vyksta parodos, kiti meno renginiai, simpoziumai, diskusijos, paskaitos ir seminarai. Pilyje yra įsikūrusi menininkų rezidencija. Veikia restoranas. Puikus, tvenkinišiais išraižytas, atgaivą teikiantis dvaro parkas.

Žemaitijos istoriniam ir etnografiniam regionui priklausančiame JURBARKO DVARO ansamblyje veikia Jurbarko krašto muziejus, jo ekspozicinis padalinys– skulptoriaus Vinco Grybo memorialinis muziejus. Puikiai nuteikia gražiai tvarkomas parkas. Čia lankytojai laukiami darbo dienomis ir šeštadieniais. Rugpjūčio mėnesį čia vyks Jurbarko krašto šventės renginiai.

(Nukelta į 26 p.)

Vardas, pavardė*

Mobiliojo telefono Nr.*

El. pašto adresas*

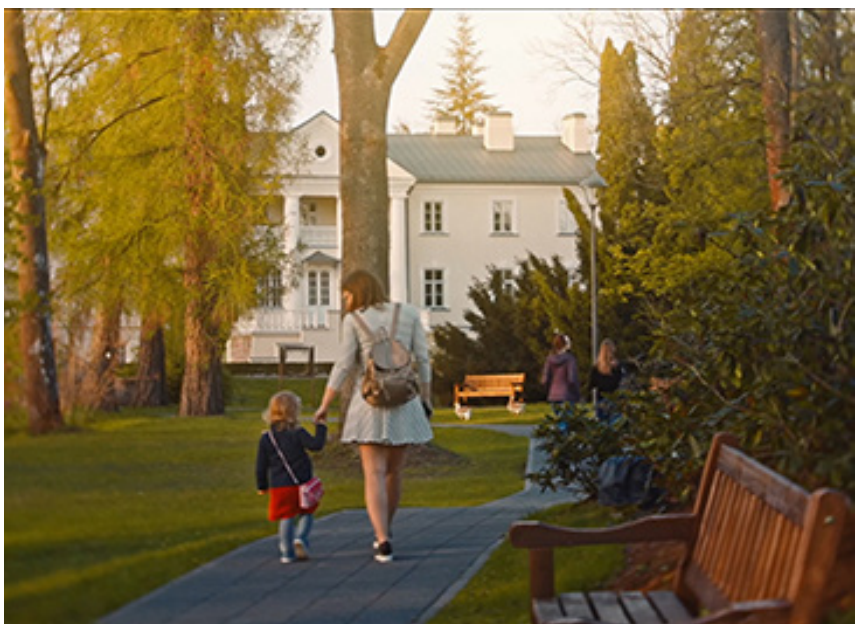
Pradome baivuoti už:

- Labiausiai patikusiai pilij arba dvarui
- Svarbiausiai pilij arba dvarui

KELIŲNŲ PROJEKTO Taisyklės

1. Nurodant dvarą/pilį projekto šaltinio duomenimis (Būdas – kaimiškas) turi būti pateiktas tikslus būdas (kaimiškas). Kiekviena galimybė turi būti nurodoma atskirai, jei yra kelios galimybės ir atitinkanti arčiau gauti turinys patvirtinti dvarą/pilį ar dvarą.
2. Kaimiškas, agrarinis medžiavimas 10 projektų dalyvų/pilij ar dvarui ir nurodant atitinkamus šaltinius (kompiuteriniai duomenys, pažymėjimai, kartografiniai vaizdai), gali būti pateikti turinys pilij ar dvarui (pildyti formą pridedant).
3. Atitinkami kaimiškas (būdas) ir agrarinis (pildyti formą) renginiai.
4. Lankytinose ar iš dalyvavimo renginio projekto dalyvų/pilij ar dvarui, nurodomose kaimiškas (būdas) pilij ar dvarui, renginiai, renginiai gali būti – tiesioginiai dvarų, pilių, renginiai.
5. Užpildyta kortelė su medžiavimu 15 lapelių puse iki 2023 m. spalio 31 d. iki patvirtinti pilij ar dvarui ir atitinkanti arčiau gauti turinys ir dvarų asociacijos adresas, p. 8, B. Būdas, pilis, 1-2122 Vilnius.
6. Viena kortelė gali pateikti iki vieno kortelę.
7. Kiekvienas iš 30-os atitinkamų kaimiškas, agrarinis, dvarų kortelės, gali pateikti iki 2 atitinkamų ir atitinkanti arčiau gauti turinys ir dvarų asociacijos adresas, p. 8, B. Būdas, pilis, 1-2122 Vilnius.
8. Pildyti kortelę turinys pateiktas turinys ir dvarų asociacijos adresas, p. 8, B. Būdas, pilis, 1-2122 Vilnius.

Apvardinti dvarai	Aukštaitijos dvarai	Artimieji dvarai	Atitinkanti dvarai	Atitinkanti dvarai	Atitinkanti dvarai
Būdas, pilis	Kaimiškas dvarai	Kaimiškas dvarai	Kaimiškas dvarai	Kaimiškas dvarai	Kaimiškas dvarai
Kaimiškas dvarai	Kaimiškas dvarai	Kaimiškas dvarai	Kaimiškas dvarai	Kaimiškas dvarai	Kaimiškas dvarai
Kaimiškas dvarai	Kaimiškas dvarai	Kaimiškas dvarai	Kaimiškas dvarai	Kaimiškas dvarai	Kaimiškas dvarai
Kaimiškas dvarai	Kaimiškas dvarai	Kaimiškas dvarai	Kaimiškas dvarai	Kaimiškas dvarai	Kaimiškas dvarai
Kaimiškas dvarai	Kaimiškas dvarai	Kaimiškas dvarai	Kaimiškas dvarai	Kaimiškas dvarai	Kaimiškas dvarai
Kaimiškas dvarai	Kaimiškas dvarai	Kaimiškas dvarai	Kaimiškas dvarai	Kaimiškas dvarai	Kaimiškas dvarai
Kaimiškas dvarai	Kaimiškas dvarai	Kaimiškas dvarai	Kaimiškas dvarai	Kaimiškas dvarai	Kaimiškas dvarai
Kaimiškas dvarai	Kaimiškas dvarai	Kaimiškas dvarai	Kaimiškas dvarai	Kaimiškas dvarai	Kaimiškas dvarai
Kaimiškas dvarai	Kaimiškas dvarai	Kaimiškas dvarai	Kaimiškas dvarai	Kaimiškas dvarai	Kaimiškas dvarai

Nuotrauka iš Lietuvos pilių ir dvarų asociacijos archyvo

Iš kairės: Kelmės dvaro rūmai, kuriuose veikia Kelmės krašto muziejus; Kuršėnų dvaro pastatas. Nuotraukos iš Lietuvos pilių ir dvarų asociacijos archyvo

Renavo dvaro rūmai, kuriuose veikia Renavo muziejus. Nuotrauka iš Lietuvos pilių ir dvarų asociacijos archyvo

TAURAGĖS PILYJE savo veiklomis garsėjančiame paskutiniuose metais atsinaujinusiame Tauragės krašto muziejuje „Santaka“ Jūsų laukia įdomios ekspozicijos, parodos, edukaciniai užsiėmimai, susitikimai su įdomiais žmonėmis ir daugybė kitų lankytojams skirtų renginių. Dalis jų yra įtraukta į

šiemet Lietuvos kultūros sostinė esančios Tauragės miesto kultūrinių renginių programą.

Išpūdingos architektūros KELMĖS DVARO ANSAMBLyje Jūsų laukia susitikimas su Kelmės krašto muziejaus darbuotojais, jų įrengtomis ekspozicijomis ir keičiamomis parodomis. Čia kasmet vyksta įvairūs koncertai Valstybės, Mindaugo karūnavimo dienos, Muziejų nakties ir kiti renginiai.

PLUNGĖS KUNIGAİKŠČIŲ OGINSKIŲ DVARO dabartinis šeimininkas – Žemaičių dailės muziejus. Jis lankytojams taip pat siūlo susipažinti su čia veikiančiomis turiningomis ekspozicijomis, parodomis. Muziejuje veikia knygynas, organizuojami edukaciniai užsiėmimai, vyksta koncertai ir kiti renginiai. Liepos 15 d. dvaro lankytojus džiugins Gyvosios istorijos festivalis „Gīva Gondinga“, o nuo rugpjūčio 26 d. vyks tradicinis tarptautinis Mykolo Oginskio festivalis. Šio dvaro teritorijoje, šalia pagrindinių rūmų esančioje restauruotoje laikrodinėje veikia Plungės rajono savivaldybės viešoji biblioteka. Pasivaikščioti kviečia paslaptingas, seną istori-

Plungės kunigaikščių Oginskių rūmuose (Žemaitijos Versalyje) Jūsų laukia Žemaičių dailės muziejaus šeimininkai. Nuotraukos: kairėje – Gyčio Juodėno, dešinėje – Stasio Buitkaus

Paežerių dvaro centriniai rūmai, kuriuose veikia Vilkaviškio rajono Suvalkijos (Sūduvos) kultūros centras-muziejus. Nuotrauka iš Lietuvos pilių ir dvarų asociacijos archyvo

ją turintis, tvėnkiniiais išraižytas šio dvaro parkas, vaizdinga Babrungo upės pakrantė.

RENAVO DVARO (Mažeikių r.) lankytojai čia veikiančiame muziejuje turi galimybę daug ką naujo sužinoti apie šio krašto ir dvaro istoriją, rūmus supantį parką. Vaizdingos Varduvo upės pakrantės. Muziejuje veikia ekspozicijos, parodos, vyksta edukaciniai užsiėmimai gamtos ir kitomis temomis, organizuojami žygiai dviračiais, pėsčiomis.

KURŠĖNŲ DVARAS (Šiaulių r.) lankytojams atviras darbo dienomis ir šeštadieniais. Čia įsikūrusiame Šiaulių rajono savivaldybės etninės kultūros ir tradicinių amatų centre veikia įdomios ekspozicijos, organizuojama daug renginių.

Lankantis mūsų pajūryje, verta rasti galimybę užsukti į Mažosios Lietuvos etnografiniame regione esantį HUGO ŠOJAUS DVARĄ (Šilutės r.). Šio dvaro komplekse veikia Šilutės Hugo Šojaus muziejus, kuriame lankytojų taip pat laukia įdo-

Hugo Šojaus dvaro rūmų, kuriuose veikia Šilutės Hudo Šojaus muziejus, fragmentas. Gyčio Juodėno nuotrauka

mios istorinės ekspozicijos, įvairios edukacijos ir kiti renginiai.

Vienas didžiausių Suvalkijos krašto traukos objektų – PAEŽERIŲ DVARAS (Vilkaviškio r.). Čia veikia Vilkaviškio rajono Suvalkijos (Sūduvos) kultūros centras-muziejus. Puiki šio dvaro ansamblio architektūra, gražus parkas.

IŠSKIRTINIO DĖMESIO LAUKIANTYS AUKŠTAITIJOS DVARAI

Projekto organizatoriai nurodo, kad keliautojai, lankantys Aukštaitijos regioną, čia ras dvarų, kuriuose jau aktyviai veikia kultūros centrai, muziejai, pamatys ir šiuo metu restauruojamų dvarų.

LIPLIŪNŲ arba MONTVILŲ DVARVIETĖJE (Kėdainių r.) yra išlikę du mūriniai dvaro statiniai – rūmas ir arendatoriaus namas, parko fragmentai. Čia tebevyksta dvaro restauravimo darbai.

(Nukelta į 28 p.)

Lipniūnų / Montvilų dvaro rūmai. Jone Janus nuotrauka; Bistrampolio dvaro rūmų fragmentas. Nuotrauka iš Lietuvos pilių ir dvarų asociacijos archyvo

Iš kairės: Biržų pilies ansamblis, kuriame veikia Biržų krašto muziejus „Sėla“; Rokiškio dvaro centriniai rūmai, kuriuose veikia Rokiškio krašto muziejus. Nuotraukos iš Lietuvos pilių ir dvarų asociacijos archyvo

Keliautojai, besidomintys šiuo dvaru, čia laukiami ir dabar – jie turės galimybę pamatyti, kaip vyksta dvaro atnaujinimas.

BISTRAMPOLIO DVARAS (Panevėžio r.) lankytojams atviras kasdien. Čia apsilankius galima ne tik pailsėti, apsistoti viešnagei, bet ir sudalyvauti vykstančiuose renginiuose.

BIRŽŲ PILYJE kovo–gegužės mėnesiais vyko Senosios muzikos festivalis „Baroko pavasaris Biržuose“. Turtingos ir įdomios čia veikiančio muziejaus ekspozicijos, keičiamos parodos. Muziejininkai siūlo daug edukacinių užsiėmimų ir kitų pramogų. Pilį juosia puikus parkas, kuriame daug istoriją liudijančių objektų.

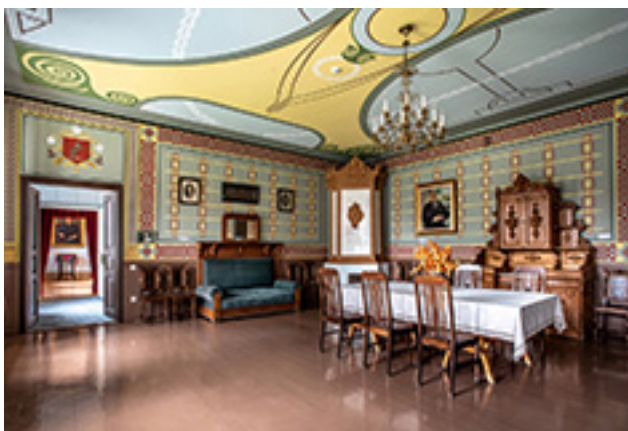
ROKIŠKIO DVARAS. JIS veikia Rokiškio krašto muziejus. Jis svingingai atveria duris visiems, kurie nori pajusti tolimos praeities dvelksmą. Čia galima susipažinti su Rokiškio krašto istorija, ap-

lankyti ekspoziciją „Rokiškio dvaras. XIX a.–XX a. vid.“, apžiūrėti Liongino Šepkos drožinius, Praktartėlių parodą, sudalyvauti muziejuje vykstančiuose įvairiuose renginiuose.

Na o prie Latvijos sienos, tarp Ilgio ir Apvaliojo ežerų esantis **ILZENBERGO DVARAS** (Rokiškio r.) žinomas ne tik kaip kultūros paveldo objektas. Jis plačiai garsėja čia išauginama produkcija. Dvaro šeimininkai kviečia apsilankius dvare pasimėgauti šimtamečio parko teikiama atgaiva, sudalyvauti organizuojamose degustacijose, ekskursijose po rūmus ar po dvarvietę, paplaukioti Katamaranu po Ilgio ežerą, aplankyti Meilės salą, dvaro kavinukėje paskanauti kavos su desertu, papietauti čia veikiančiame *Grill* restorane.

SIRUČIO RŪMUOSE Kaune veikia Maironio lietuvių literatūros muziejuje, garsėjantis savo literatūrinėmis ekspozicijomis ir parodomis, edukaciniais užsiėmimais. Čia muziejininkai kviečia tapti ir kūrybinių dirbtuvių, edukaci-

Iš kairės: Kauno Siručių rūmų, kuriuose veikia Maironio lietuvių literatūros muziejus, Didžioji svetainė; Izalbergo dvaro rūmų fragmentas. Nuotraukos iš Lietuvos pilių ir dvarų asociacijos archyvo

Iš kairės: Aukštosios Fredos rūmai; Aristavelės dvaro sodyba. Nuotraukos iš Lietuvos pilių ir dvarų asociacijos archyvo

Iš kairės: Burbiškio dvaro rūmai. Gyčio Juodėno nuotrauka; Antašavos dvaro rūmai. Nuotrauka iš Kupiškio rajono turizmo ir verslo centro archyvo

nių programų, skirtų visai šeimai, dalyviais.

AUKŠTOSIOS FREDOS DVARE, kuris veikia Vytauto Didžiojo botanikos sode Kaune, lankytojų laukiama kasdien nuo 9 iki 21 valandos.

Istorijos ir gamtos mylėtojai čia neabejotinai patirs daug gerų išpūdžių ir sužinos daug ką naujo.

ARISTAVĖLĖS DVARE, esančiame Lietuvos liaudies buities muziejaus teritorijoje Rumšiškėse (Kaišiadorių r.) nuo gegužės 1 d. iki spalio 15 d.

Paliesiaus dvaro sodyba. Nuotrauka iš Paliesiaus dvaro sodybos archyvo

veikia natiurmortų paroda. Medinės architektūros dvarą šiuo laikotarpiu galima aplankyti kasdien nuo 10 iki 18 val.

Išpūdingos architektūros **ANTAŠAVOS DVARAS** (Kupiškio r.) lankomas apie atvykimą iš anksto susitarus su dvaro šeimininkais.

Aplankius **BURBIŠKIO DVARĄ** (Anykščių r.), čia yra galimybė ir apsistoti. Šiomet liepos 2-ąją čia bus švenčiamas dvaro gimtadienis, tad keliautojai kviečiami jį paminėti kartu.

Išvairios paslaugos visapusiškam kūno ir sielos poilsiui teikiamos **PALIESIAUS DVARE** (Ignalinos r.). Ši vieta garsėja čia rengiamais klasikinės muzikos koncertais.

ALANTOS DVARE (Molėtų r.) įsikūrusiame muziejuje-galerijoje atvykstančiųjų visada laukia pažintis ir su dvaro istorija, ir su menu – rūmuose nuolat vyksta žinomų dailininkų kūrybos parodos.

(Nukelta į 30 p.)

Kairėje (nuo viršaus): Abromiškių dvaro rūmai. Nuotrauka iš Lietuvos pilių ir dvarų asociacijos archyvo; Liubavo dvaro sodyba, kurioje veikia muziejus. Gintaro Karoso nuotrauka. Dešinėje – Alantos dvaro rūmų, kuriuose veikia muziejus-galerija, fragmentas. Nuotrauka iš Lietuvos pilių ir dvarų asociacijos archyvo

SVETINGIEJI DZŪKIJOS DVARAI IR PILYS

Šalia Elektrėnų esantis restauruojamas ABROMIŠKIŲ DVARAS kviečia į šimintiną pažintį su vandenų ir parko supamu paveldo objektu, jo XVI amžių siekiančia istorija.

Netoli Vilniaus esančiame LIUBAVO DVARE apsilankiusius užplūsta čia tvyranti unikali aura. Nuo balandžio vidurio savaitgaliais lankytojams

atviros moderniai įrengto Liubavo dvaro malūno-muziejaus durys. Prieš atvykstant iš anksto galima užsisakyti ekskursiją ar edukacinę programą.

Medininkų pilyje bei TRAKŲ SALOS IR TRAKŲ PUSIASALIO PILYSE veikia įdomios ir turtingos Trakų istorijos muziejaus ekspozicijos, vyksta įvairūs turiningi kultūriniai renginiai. Jūsų laukia ir pažintis su šio krašto istorija. Muziejininkai garantuoja, kad atvykstantys svečiai

Iš kairės: Trakų pusiasalio pilies, kurioje veikia Trakų istorijos muziejus, fragmentas. Gyčio JUodėno nuotrauka; Trakų pilyje. Alvygos Zmejevskienės nuotrauka

Iš kairės: Verkių dvaro rūmai; Tuskulėnų dvaro rūmai, kuriuose veikia Okupacijų ir laisvės kovų muziejaus padalinys. Nuotraukos iš Lietuvos pilių ir dvarų asociacijos archyvo

čia bus gražiai sutikti ir išsiveš tik gerus išpūdžius.

Vilniaus Žirmūnų mikrorajone, prie Neries upės bei Tuskulėnų ir Žirmūnų gatvių esantys TUSKULĖNŲ DVARO RŪMAI pastatyti apie 1825-uosius metus. Dvaro sodyboje veikia Okupacijų ir laisvės kovų muziejaus padalinys. Čia dažnai vyksta naujų parodų atidarymai, įvairūs jubiliejiniai renginiai, mokslinės konferencijos, atmintinų datų minėjimai, koncertai, knygų pristatymai. Atvykus į sodybą galima apsilankyti dvaro rūmuose, oficineje, Rimties parke, koplyčioje-kolumbariume, taip pat Baltajame dvarelyje ir šv. Teresės koplytėlėje.

VERKIŲ DVARO SODYBA – Vilniaus miesto pakraštyje, prie Neries upės. Šalia ir Jeruzalė, Naujieji Verkiai, Verkių miškas. Lankytojus čia traukia ne tik turtinga dvaro istorija, puošnūs dvaro rūmai, bet ir graži gamta, iš visų pusių rūmus ir kitus šio dvaro ansamblio pastatus juosiantis parkas. Stačiuose Verkių kalno šlaituose auga išpūdingi kelių šimtų metų amžiaus, apie 1,5 m kamieno skersmens ąžuolai. Vaikstant po parką tarsi jauti čia tvyrančią pagoniškų laikų dvasią. Iš šalia dvaro esančios regyklos atsiveria nuostabi Neries apylinkių panorama.

MARKUČIŲ DVARO šeimininkai kas mėnesį skelbia apie naujus literatūrinius, muzikinius ir kitokius kultūrinius renginius. Puikus ir atgaivą teikiantis šio dvaro parkas. Sodyba savo istoriją skaičiuoja nuo XVI amžiaus. Tada Markučiai priklausė Lietuvos didiesiems kunigaikščiams. Aleksandras Jogailaitis Markučius padovanojo žmonai Elenai. Ji čia pasistatė vasaros rūmus. Po jos mirties dvaras atiteko didikams Kiškoms. Vedybų keliu susigiminiavus Kiškoms ir Chodkevičiams, pastarieji dvarą valdė beveik du šimtmečius. Vėliau dvaras ėjo iš

Iš viršaus: Medininkų pilis. Gyčio Juodėno nuotrauka; Markučių dvaro medinis pastatas. Nuotrauka iš Lietuvos pilių ir dvarų asociacijos archyvo

rankų į rankas. Dabar dvaro teritorijoje esančiame mediniame pastate (tai buvęs Grigorijaus ir Varvaros Puškinų gyvenamasis namas) veikia Markučių dvaro muziejus. Jo ansamblių sudaro buvęs dvaro gyvenamasis namas, 18 ha parkas su tvenkiniais, šeimyninės kapinaitės ir Šv. Varvaros koplyčia. Čia vyksta parodos ir įvairūs kultūriniai renginiai.

Tekstas parengtas pagal Lietuvos pilių ir dvarų asociacijos pateiktą informaciją